

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 5. VI aastakäik

1. märtsil 1931.

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	1.50
Välismaale . . .	5.00
Poolaastas . . .	3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk.	kr. 40.00
1/2 "	22.00
1/4 "	12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Veksliseaduse eelnõu riigikogus. Ülevaade 1930. a. majanduslikust e'ust. Maa-
ilma majanduskriisi põhjusi ja abinõusid selle pehmemdamiseks. Välismaalt
tagasituleva kauba tollist läblaskmise kord muudetakse. Kirjandus. Riigikohtu otsusi,
Koja Teataja kirjavahetus. Kaubandus-tööstuskoja teateid. Äride register. Abieluvaran-
duse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Toiduainete turg.
Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Veksliseaduse eelnõu riigikogus.

Pankade sektsiooni seisukoht.

Kohtu- ja siseministeeriumi algatusel esitati möödunud aasta kevadel riigikogule veksliseaduse eelnõu, mis on nüüd arutusel riigikogu üldkomisjonis. Sisuliselt ei ole see uus seaduseelnõu, vaid meil praegu maksva vene seaduse tõlge paari ebatähtsa muudatusega. Nii ei too see seaduseelnõu mingit uuendust meie vekslisõigusesse ja jätab parandamata puudused, mis praktikas maksva veksliseaduse käsitamisel on ilmsiks tulnud. Seepärast ei näe meie mingit tarvidust säärasest seadusest. Pealegi on riigikogule esitatud eelnõu redaktsiooniliselt ebaõnnestunud, olgugi et seletuskirjas on öeldud, et see eelnõu on tekkinud n. n. eestistamiskorras, mille eesmärgiks on teha veksliseadus laiemale publikule kättesaadavaks. Kuid see motiiv üksi ei tohiks õigustada selle eelnõu esitamist riigikogule ja meie seadusandliku aparaadi tülitamist ainult maksva veksliseaduse eestikeelse tõlke saamiseks. Valitud tee seks on liig raskepärane ja kulukas. Sama efekti oleksime kätte saanud hea tõlkega kohtu- ja siseministeeriumi kodifikatsiooniosakonna poolt. Et kohtuministeeriumi tõlge ei omaks seaduse jõudu, see ei tohiks olla takistuseks, sest venekeelne algallik on veel küllalt kättesaadav ja kõigile meie, nii vanemaile kui ka

nooremailegi, juristele arusaadav, sest Tartu ülikooli õigusteaduskonnas nõutakse seni veel üliõpilasilt vene keele tundmist.

Edasi tuleks veel arvesse võtta asjaolu, et möödunud aastal maikuu Genfis peetud rahvusvahelisel konverentsil kiideti heaks Rahvasteliidu ekspertide poolt väljatöötatud konventsioon veksliseaduste ühtlustamise kohta, millele 22 riigi esindajad oma valitsuste nimel juba alla kirjutasid. Rahvasteliit soovib kõigile riikidele ühineda selle konventsiooniga; ka Eestile on tehtud vastav ettepanek. See Rahvasteliidu töö on väärtuslik materjal, mida ei tohiks jätta kasutamata, vaid mis tuleks võtta uurimisele. Tuleks Eestile tehtud ettepanekut kaaluda tõsiselt, et mitte mõne aja pärast seista erandina teiste riikide seas, kel on ühtlane veksliseadus.

Tuleks veel silmas pidada, et päevakorras seisab seadusandluse ühtlustamise küsimus Eesti, Leedu ja Läti vahel ja et käesoleva aasta suvel Kaunases pidada kavatsatud konverentsi programmis seisab esimeses järjekorras tšekiseaduse kõrval just veksliseadus, sest kuulub ju veksliseadus nende väheste seaduste hulka, millede rahvusvaheline ühtlustamine peaks olema kergesti teostatav.

Ettetoodud asjaolusid arvesse võttes ei saa tulla teisele seisukohale kui et praegu, veksliseaduse rahvusvahelise ühtlustamise eel, selle vastuvõtmine riigikogus, pealegi kujul, mis senist vene veksliseadust peaaegu ei muuda, on ebaotstarbekohane.

Selle seaduse vastuvõtmine oleks ka välismaa ees tunnistuseks meie mahajäämisest Lääne-

Euroopast, kus päevakorral on Rahvasteliidu konventsiooni ratifitseerimine.

Sel puhul Kaubandus-tööstuskoda esitas kohu- ja siseministrile märgukirja palvega võtta tagasi veksliseaduse eelnõu riigikogust ja teha ülesandeks kodifikatsiooniosakonnale võtta kaalumisele Rahvasteliidu ühtlane veksliseadus.

Ülevaade 1930. a. majanduslikust elust.

Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna andmeil.

Tegevus rahaasutuste alal.

Möödunud 1930. aastal, vaatamata raskele majanduslikule kitsikusele, oli tegevus rahaasutuste alal ometi enam-vähem normaalne. 11 kohaliku suurema Tartu ühistegelise, era- ja kogukondliku panga äriseisud ja hoiusummad näitavad vastavat tõusu. Sellest olgu näiteks alamalt toodud arvud, tuhandeis kroones:

	1. I	1. I	1. XII
	1929. a.	1930. a.	1930. a.
Äriseis	19.548	20.682	22.860
Hoiusummad	11.981	13.113	14.106
Laenud	15.797	15.942	15.350

Nagu eeltoodud arvudest näha, on hoiusummad kasvanud aasta jooksul ligikaudu 1.000.000 krooni. Seejuures aga on laenud vähenenud umbes 600.000 krooni.

Sellest ei või teha järeldust, nagu oleks meie rahva jõukus aasta jooksul tunduvalt kasvanud. Kuna läbikäigud kaubanduses ja toodang tööstuses sama ja jooksul näitavad umbes 25-protsendilist langust, tuleb järeldada, et raha paigutamine rahvamajanduse tootvaile aladele pole tasuv, teispoolt, kõrgeid hoiuprotsentideid pankades meelitavad aga kapitaliomanikke raha viima pank, kust ta ebamääraselt kõrgete laenuprotsentide tõttu loova töö ülesannete juure teed ei leia või neist ülesandeist hoidub ettevõtlikkusega seotud riisiko tõttu.

Pankade ringkonnis leitaks, et normaalset tegevust panganduse alal takistab muuseas äride ja ettevõtete maksuvõime kohta teadete saamise keskuse puudumine, mistõttu iga rahaasutus seisvalt ja oma võimaluste kohaselt neid teateid on sunnitud hankima ja neid võtma kontrollimata, mis aga sagedasil juhtumeil oleks tarviline. Ka aitaksid karmimad karistused varanduste varjamise ja pahatahtlike kõrvaldamise ja igasuguste katsete eest kreditoridele sünnitada kahju tuua parandust praegusesse olukorda. Tuleks rutata konkursiseaduse maksmapanemisega ja kiirendada kohtupidamist maksujõuetuse asjus. Praegu võtab maksuraskustesse sattunud ja maksujõue-

tuks tunnistatud isiku varanduse likvideerimine liig palju aega ja seega ühenduses suurt kulu, mistõttu kreditorid oma nõudmistest palju kannatavad. Samuti tuleks ajakohaselt uuendada iganenud ja puudulikku veksliseadust, eeskätt aga vähendada ebaloomuliselt kõrget hoiuprotsenti, et vabad kapitalid oleksid huvitatud pöörduma loovaile rahvamajanduslikele aladele ja et selleks loodaks võimalusi laenuprotsendi normaalsele tasapinnale allasurumise teel.

Tegevus kindlustuste alal.

Vaatamata majandusliku kriisi süvendamisele on kindlustustegevus möödunud aastal Eestis mitmes harus enamas jaos ettevõteteist tugevnenud ja ainelised tagajärjed, s. o. preemiate (kindlustusmaksude) sissevõtt, suurenenud. Tõusu põhjuseks tuleb pidada peamiselt propagandat ja kindlustusmõtte selgitust elava sõnaga kindlustustegelaste poolt kodanike keskel. Majandusliku elu normaalse liikumise juures oleksid ainelised tagajärjed olnud muidugi veel märksa paremad. Seega ei ole aga öeldud, nagu poleks kindlustusalal üldse raskusi olnud. Raskused kindlustusalal pole aga tekkinud möödunud aastal, vaid juba aastate jooksul, ja just eriti tulekindlustuse alal.

Tule vastu kindlustamisel tuleb ette kõige rohkem kuritegevust. Kindlustustegelaste arvates on 40% tulekahjudest Eestis seotud mingisuguse spekulatsiooniga või kuritegevusega, kuigi väike protsent nendest kindlaks tehakse. Hooletusest tekib tuleõnnetusi 30%, puht-õnnetuid tulekahjusid võib arvestada 30%. Kuritegevust soodustab agentide korratu ja ebaõige tegevus kindlustusettevõtete rohkuse tagajärjel. Eestis on 15 ülemaaliselt tegutsevat kindlustuse ettevõtet ja umbes 300 valla vastastikku tulekindlustuse seltsi. Esimesed töötavad agentide kaudu, ja et iga ettevõtte vähemalt 300 agenti ametisse seab, siis on nende hulgas rohkesti ebakorralikke inimesi, kes tulekindlustuse alal ebakorrektselt tegutsevad. Võistlus rohkearvuliste ettevõtete vahel on kindlustusmaksud viinud säärasele tasapinnale, et ettevõ-

tete sissetulekud ei suuda katta väljaminekuid ja teostada vääriiselt oma ülesandeid. Kui 1921. a. veel keskmine preemia üksus ühelt tuhandelt kroonilt oli 7.50 kr., siis 1930. a. teeb see vaevalt veel 3.25 kr. tuhandelt kroonilt. Ebamäärase võistluse tõttu ongi mitmed kindlustusettevõtted sunnitud likvideeruma. Elukindlustus on Eestis alles algastmel. Samal ajal, kui Inglismaal 1927. a. tuli iga 1000 elaniku kohta 1723 poliisi, P. A. Ühendriiges 988 jne., tulab Eestis iga tuhande inimese kohta ainult 5 elukindlustuspoliisi. Samuti on meil alles algastmel transport-kindlustus, murdvarguse vastu kindlustus, loomade kindlustus taudide vastu, klaasikindlustus, õnnetute juhtumite vastu kindlustus, rahe vastu kindlustus jne. Tunda annab end ajakohase kindlustusseaduse puudumine, eriti aga kindlustuslepingu seadus, milline on ammu maksev kultuurriiges, näit. Saksamaal, Austrias, Šveitsis ja mujal. Ometi on aga kindlustusalal tähtis koht ja ülesanne teiste rahvamajanduslike tegevusharude kõrval, sest samal ajal, kui näiteks pangaasutused aitavad kapitalide koondamise ja ümberpaigutamise luua väärtusi, aitavad kindlustusettevõtted neid väärtusi säilitada. Seepärast — hädatarviline oleks meil kindlustuslepingu seadus välja töötada ja maksuma panna.

Tegevus kaubanduse alal.

Majandusliku kriisi süvenemine on teravasti avaldunud kaubanduslike ettevõtete läbikäikudes. Eriti on raskused põllumajapidamises mõjutanud läbikäikude langust kaubanduses, sest suureim kaupade tarvitaja on ikkagi põllumajandus, kui arvuliselt nii ka jõukuselt tähtsaim rahvamajanduslike varade kasutaja. Kuna sihikindlusest laenupoliitika ja kõrged laenuprotsendid meie põllumajandusliku riigi kindlamad toed, vanad põlised talud, viisid kokkuvarisemisele, siis leiab see otsest vastupeegeldust ka kaubanduses. Enamasti kõigil ärialadel on läbikäigid 25—30% võrra vähenenud. Kuna aga äride kulud on jäänud püsima senisele tasapinnale, pole vähenenud äride majanduslikud kulud üüride jne. näol, äriteenijate palgad on endised, samuti on endiselt kõrge laenuprotsent, siis on paljud ärid sattunud raskustesse ja oma ukseid pidanud sulgema. Pole endisil aastail millalgi olnud nii suurt muudatust äripidajate isiklikus koosseisus kui seda võis konstateerida möödunud 1930. aastal. Tegevuse vähenemise juures oleks loomulik, et äride arv üldiselt väheneks ja kokkuvarisenud äriettevõtete asemele ei kutsutaks ellu uusi. Kuid raskuste tõttu kõigil rahvamajanduslikel tegevusaladel ja eriti terava kriisi tõttu põllumajanduses ei leia inimesed endile vastavat teenistust. Tun-

gitakse ikka jälle ärialale, kuigi äritegevus nõuab suuri kogemusi, tarvilisel määral tegevuskapitali ja soodsat konjunktuuri. Seetõttu on uued kokkuvarisemised jällegi paratamatud ja möödapääsmatud. Pole loota ummikust väljapääsu enne kui algab üldine tervenemine meie rahvamajanduse kõigil aladel, eeskätt aga põllumajanduse saneerimine, senise mõttetu laenupoliitika kõrvaldamisega. — Vanad ärid võivad jääda püsima, kui arvestatakse läbikäikude vähenemist ja ärikasude kokkukuivamist ning tehakse fiskuse poolt selles mõttes tarvilised järeldused äride maksustamisel. Äride maksukoormat tuleb vähendada, maksud korraldada õiglasemalt, laenu- ja diskontoprotsente alandada, panna maksma kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus, uute äride tekkimise võimalusi piirata seadusandlikult.

Tegevus tööstusalal.

Tööstusettevõtted on möödunud aastal võidelnud suurte raskustega. Põlusaaduste hindade langus on s.in osalt põhjuseks, kuid on ka palju teisi põhjusi. Eesti on oma toodete väljaveo, veel enam aga sisseveo tõttu seotud maailmamajandusega ja maailmaturul valitsevate hindadega. Kuna toodete sisseveoks pole takistusi, tekib võistlus toodete mahutamise ja siseturule, milline areneb kodumaa tööstuse kahjuks. Eesti on kapitalivaene maa, töötada tuleb laenude abil. Kuid meie tööstus ei kannata välja nüüdisaja kõrget laenu- ja diskontoprotsenti. Tööstureile tasutakse peamiselt vaid vekslitega, mis tulevad diskonteerida ja mille tõttu tööstusele tekib palju ebaproduktiivseid kulusid, arvestamata veel seda, et kõiki vekslid välja ei osteta. Tööstuses tarvisminevate toorainete toll on kõrge, seejuures aga puudub tarviline tollikaitse neile tooteile, milliseid kodumaa tööstus suudab valmistada küllaldaselt arvul ja küllaldasest headusest. Üldisest majanduslikust kitsikusest tingitud ostujõu vähenemine on surunud alla nõudmise ka tööstuse toodete järgi, nii et peaaegu kõigil tööstusaladel toodang on umbes 25% võrra vähenenud. Et aga tööstusettevõtete majanduslikud ja valmistuskulud, tööliste palgad jne. püsivad endisel tasapinnal, siis on paljud clujülised tööstused sattunud raskustesse ja isegi kokku varisenud. Kõige raskemaks on osutunud metallitööstuse seisukord ja mitte ainult suurtööstuses, vaid ka kesk- ja isegi väiketööstuses. Välismailt veetakse sisse igasuguseid metallkaupu ja -tooteid, missuguseid väga hästi võiks valmistada kodumaal ja tööd anda oma töölisile. Sest tööpuuduse kasvamisega kaasas käib ka tarvitajaskonna ostujõu kahanemine. Era-
tööstusele võistlejaks on riiklikud ja omavalit-

suste ettevõtted ja töökojad, millised eelarve korras ülal peetakse, suurendades kodanike maksukoormat. Sagedasti antakse suured riiklikud ja omavalitsuse tellimised välisettevõttele, kuigi kodumaa tööstus nende tootmiseks end on vastavalt korraldanud ja neid tellimisi edukalt suudaks täita. Avaramate tööstusvõimaluste saamiseks vajaks kodumaa tööstus paremat tollikaitset, odavamat pikaajalist laenu, tuleksid viia normaalsele tasapinnale laenu- ja diskontoprotendid, krediitajanduse tervendamiseks piirata uute pankade tekkimise võimalust, eriti ühispankade suhtes, kes opereerivad kõrgete protsentidega ega ole nõus teiste pankadega protsentide alandamisega kaasa minema. Kokkuhoiu mõttes oleks vaja panku koondada ja nende tegevuse üle seada sisse riiklik kontroll, et pankade kokkuvõtmise ära hoida.

Veneaegse suurtööstuse tarvis loodud töökaitseseaduse kohaldamist meie väike- ja kesktööstusele ei tohiks lubada, vaid täh. seadus tuleks meie olude kohaselt ümber töötada, vabastades kesk- ja väiketööstuse liigseist nõudmisist ja formaalsusist, millised on tunduvaimaks takistuseks nende arenemisel. Samuti nõuavad parandamist tööliste haiguse vastu kindlustamise ja töö-

liste õnnetusjuhtumite vastu kindlustamise seadused. Ettevõtjatele tuleb võimaldada osavõtt haigekassade juhtimisest, väikesed ettevõtted haigekassa alt vabastada, sest see paneb nende peale suured kohustused raamatute pidamises, millistega väikeettevõtja ei saa hakkama. Tööliste kindlustusühingu makse tuleks vähendada selle asemel, et neid üsna ilma tarviduseta tõsta, vabastada sundusliku kindlustamise alt tööstusettevõtete ametnikud ja teenijad, kes niikuinii pole õnnetusjuhtumite riisikoga seotud ja kelledest kindlustuspreemiade maksmine ettevõttele osutub asjatuks koormaks.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadusest on töösturid ühevõrdselt huvitatud äripidajatega. Uute tööstusettevõtete avamise võimalusi tuleks samuti piirata, pidades silmas turu mahutamise võimalusi ja algajate töösturite isiklikku kvalifikatsiooni. Tuleks kergendada puhta piirituse saamist tehnilisiks otstarbeiks. Kaubalepingute sõlmimisel tuleb rohkem silmas pidada kodumaa tööstuse huve.

Tegevus laevanduse alal.

1930. a. navigatsiooni jooksul oli laevanduse tegevus sisevete Tartu rajoonis tunduvamalt

S. S. S. R. valitsuse otsusega 15. XII 1930. a. on Moskvas asutatud mere arbitraažkomisjon, mis töötab järgmiste määruste põhjal:

Üleliidulise lääne kaubanduskoja juures asuva mere arbitraažkomisjoni

m ä ä r u s e d :

1) Üleliidulise lääne kaubanduskoja juures asutatakse Moskvas arbitraažkomisjon selleks, et arbitraaži korras lahendada vaidlusi, mis puudutavad tasumaksmist pälstmise ja abiandmise eest merel.

2) Mere arbitraažkomisjon koosneb 15 liikmest, kes määratakse üheks aastaks üleliidul. lääne kaubanduskoja presiidiumi poolt meresõidu, kaubanduse, kindlustuse ja teiste organisatsioonide esindajatest ning ka isikuist, kes evivad teadmisi kaubanduslikus meresõidus, meriõiguses ja merikindlustuse asjas.

3) Mere arbitraažkomisjon valib enda seast esimehe ja temale kaks asetäitjat.

4) Vaidluskuulamise ülesandmisel arbitraažkomisjonile lahendamiseks tähendab kumbki komisjoni liikmeist temale soovitava vahakohtuniku (arbiitri).

5) Vaidluste lahendamise üleandmine arbitraažkomisjonile võib olla ette nähtud lepinguis abiandmise ja pälstmise kohta merel. Säärasel juhul peab kumbki pool 30 päeva jooksul, pärast pälstmise ja abiandmise operatsiooni lõppu, mere arbitraažkomisjoni esimehele teatama, keda komisjoni liikmeist ta soovib arbiitriks.

Kui selle tähtaja jooksul üks pooltest oma arbiitrit üles ei anna, siis, vastase poole palvel, määrab arbiitri arbitraažkomisjoni esimees oma äranägemisel.

6) Juhul, kui arbiitrid endi vahel vaidluskuulamises kokkuleppele ei tule, valivad nemad mere arbitraažkomisjoni liikmeist superarbiitri.

Kui arbiitrid superarbiitri suhtes kokkuleppele ei jõua, siis määrab viimase arbitraažkomisjoni esimees.

7) Omavahelisel kokkuleppel võivad pooled arbiitrite valimise ülesandada arbitraažkomisjonile. Säärasel juhul võib arbitraažkomisjoni esimees, oma äranägemisel, vaidluse lahendamiseks panna ühe arbiitri peale, kes määratakse komisjoni liikmeist.

8) Asjades, mis kuuluvad mere arbitraažkomisjoni lahendamisele, võib komisjoni esimees, nõudja palvel, nõudmise kindlustuse suuruse ja viisi määrata kindlaks.

9) Asja arutamisel arbitraažkomisjonis võetakse maksu asjaajamiskulude katteks, arbiitri tasuks, komisjoni ülalpidamiseks, tunnistajate väljakutsumiseks, ekspertidele jne. kuni 2% vaidluse all olevast summast, üleliidulise lääne kaubanduskoja poolt väljaantud reeglite järgi.

10) Kui mere arbitraažkomisjoni otsuses juhtub maksvate seaduste rikkumisi või nende ebaõiget kohaldamist, siis võib SSSR kõrgem kohus huvitatud poole kaebusel otsuse ära muuta ja asja uue arbitraaži toimetamiseks anda arbitraažkomisjonile tagasi. Säärasel juhtumil määrab komisjoni esimees poolele tähtaja uute arbiitrite ülesandmiseks komisjoni liikmete seast. Kui määratud tähtajal pooled arbiitriteid üles ei anna, siis määrab nad komisjoni esimees.

11) Kui ühe kuu jooksul, arbitraažkomisjoni motiiveeritud otsuse väljakuulutamise päevast arvates, ei ole tõstatud kaebust või prokuröri poolt protesti, siis astub otsus sead. jõusse.

12) § 8 põhjal ettepanud kindlustuse realiseerimise ning väljamõistetud summade väljamaksmise kord määratakse kindlaks mere arbitraažkomisjoni esimehe poolt pärast otsuse sead. jõusse astumist (§ 11).

Moskva, Kreml, 15. XII 30. a.

halvem kui eelmisel aastal. Juureldes põhjusi peab tähendama: 1. Liinilaevade tegevust reisi- jate veo alal mõjutas suuresti omnibuseliinide laienemine. Siin peab erilisel alla kriipsutama seda vildakat majanduspoliitikat, et on avatud ja avatakse omnibuseliine, mis võistlevad laeva- liinidega. Kuna riik ühelt poolt püüab soodustada laevandust veeteede korraldamisega, mis nõuab suuri kulusid, ja pealeselle veel otsekohest toetust maksab riigikassast laevaliinide pidajale puudujääkide katteks, teisest küljest aga loob tingimusi, mis laevanduse tegevust halvavad, siis peab küll tähendama, et säärane poliitika pole otstarbekohane. Pikkamisi, kuid järjekindlalt läheb laevandus selle tagajärjel hävimisele, sest uute, ajakohasemate laevade juuremuretsemine on võimatu. Võib kindlasti öelda, et laevaliinide pi- dajad ei tarvitaks mingisugust toetust riigikas- sast, kui riik sulgeks omnibuseliinid, mis praegu mõjutavad kahjulikult laevandust. Kuna riik vii- masel ajal ei anna lube säärase omnibuseliinide avamiseks, mis kahjulikult mõjutavad raudtee te- gevust, siis peaks valitsusel olema sama seisu-

koht ka veeteede kohta. Sest raudtee, veeteed ja maantee on kolm iseseisvat liikumisala ja riigi poliitika liikumise alal peaks olema sihitud selles suunas, et üks täiendaks teist, mitte aga ei võist- leks teisega.

2. Liinilaevadega kaupade vedu vähenes sa- muti, kuid selle põhjus oli üldine majanduslik kitsikus. Peab aga avaldama kartust, et sega- omnibuste liinide avamisel, kui samuti üksnes maanteede enamsoodustuse seisukohast välja minnakse, nende kahjulik mõju ka kaubaveo alal laevandusele ei jää tulemata.

3. Vedurlaevade tegevus oleneb otseselt met- sade ülestöötamisest. Üldine majanduslik de- pressioon andis end 1930. a. laevandusele erili- selt tunda. Metsamaterjalide hindade langus maailmaturul sundis kõiki ettevõtjaid tagasihoid- likkusele metsade ülestöötamisel ja selle taga- järg oli vedurlaevade töö vähenemine. Loomu- likult töövähesusele järgnes laevandus-ettevõtjate omavaheline võistlus ja veohindade allasurumine. Nii oli laevanduse tegevus sisevete Tartu rajoo- nis 1930. aastal üldiselt vähetasuv.

Maailma majanduskriisi põhjusi ja abinõusid selle pehendamiseks.

Produktiooni tõstmise teel tootmiskulud odavamaks! see oli enne maailmasõda tööstuse hüüdsõnaks. Üksikule tööstusettevõttele oli tol ajal erakordse tähtsusega, kui nad suutsid, võrreldes konkurentidega, produktiooni suu- rendamise teel oma tootmist teha odavamaks, eriti veel siis, kui konkurendid pidid jääma endi- sele tasapinnale. Aga konkurendid otsisid samu- ti teid ning abinõusid oma produktiooni suu- rendamiseks ja omahinna allaviimiseks. Nii tekkis üleproduktioon ja müügiturgude um- mistus.

Maailmasõda likvideeris kiiresti selle ummis- tuse ja sõja lõppedes olid maailma aidad tühjad. Pealegi puudusid pärast maailmasõda nii tarvi- line laevavaru kui teisedki kaupade transpor- teerimisabinõud.

Kogu maailmas korraldati tööstus jälle üm- ber rahuaja nõuetele. Produktiivsuse tõstmine tööstuses sai inimsuse kõrgeks ülesandeks. Väheste aastate jooksul saadi sel alal kätte kuul- matuid tagajärgi. Saksamaal, kus rahvas sõja tagajärjel jäi eriti vaeseks, vaadati tootmise pro- duktivsuse tõstmisele kui tungivale rahvuslikule vajadusele. Hugo Stinnes seadis üles nõudmise — tema palju imestatud majandusliku tarkuse üli- ma tipu, — et saksa töölised peavad kümne kuni viieteistkümne aasta kestes 2 tundi päevas roh-

kem töötama, et jõuda normaalse seisukorran- i. Nüüd näeb aga saksa tööliskond (ja mitte ainult need!) tarvilise olevat üleproduktiooni tõttu keskmiselt 2 tundi päevas vähem töötada kui sel ajal peeti normaalseks.

Mõjuvaimaks abinõuks tootmise produktiiv- suse tõstmiseks osutusid viimaste aastate jook- sul tööstuse ratsionaliseerimise meetodid. Sel- lega käsikäes käis tugev tööstuse koondumine ik- ka suuremate ja seetõttu ka produtseerimisvõi- melisemate ettevõtete kätte. Pealeselle tekkis veel tööstuslik tegevus ka asumaade territo- riumidel, kus muidu ainult Euroopa ja Põhja- Ameerika tööstused levitasid oma saadusi. Põl- lumajanduslikul alal on kunstväetise tarvita- mine suuresti tõstnud põllumajandussaaduste kasvu.

Kogu selle arengu tulemused on — määratu üleproduktioon ja üldine turgude ummistus, mille viimasel ajal teeb eriti teravaks veel Nõu- kogude-Vene kõrgepingeline tööstuslik suund, mis ei arvesta üldse inimjõudu ja -väärtust. Selle tagajärjel on tekkinud ülemaailmne hinda- de langus, mis kestab praegugi edasi.

Suured tagavarad ja seejuures vastupidised proportsioonid seisvad tähtsamate toorainete (vask, tsink, puuvill, toorsiid, nisu, suhkur, kohv

ja toorkumm) äärmiselt madalad hinnad — on kestva üleproduktiooni tulemuseks.

Produktiooni vähendamine tähendab töötä oleku suurendamist ja edasist ostujõu langust. Survet hindadele, nende tõusu mõttes, avaldaks produktiooni piiramine. Kui töötatöölised rakendataks tööle, tõuseks loomulikult ostujõud, kerkiks hindade tasapind, kuid ühteaegu suurendaks see jällegi üleproduktiooni ja tagavarasid ladudes, mis jällegi lööks hinnad alla.

Hiljuti tegi Saksa suurtööstur Gütermann „Frankfurter Zeitung“is“ tähelepanuväärse ettepaneku — töötatöölise asjus. Ta soovib tööaega üldiselt 10% võrra lühendada. Selle tagajärjel leiab tööd 10% rohkem töölisi kui praegu. Saksamaal teeks see välja 2,5 miljonit inimest, järelikult — praeguse Saksa töötatöölise arvu.

Teoreetiliselt näib küll, et siis töö jaguneks jälle ühtlaselt kogu tööliste arvule; töötatöölised leiaksid teenistust ning ühiskond vabaneks nende toetamise koormast. Ka loodetakse sellest ostujõu tõusu, mis omakord elustaks nõudmist kaupade järgi.

Gütermann osutab asjaolule, et ratsionaliseerimine on inimkonna asetanud õnnelikku olukorda, kus ta võib kokku hoida töötajaid, ja et seda kokkuhoidu võiks ära kasutada üldiseks tööaja lühendamiseks. Edasi arvab Gütermann, et tehnika areng üldse ja järk-järguline ratsionaliseerimine järjest viivad meid tööaja lühendamise poole, kui tahetakse produtseerida tarvitusele vastavalt.

Teiselt poolt (prof. dr. Ernst Schultze) olakse aga arvamisel, et tööaja lühendamine oleks kardetavaim meetod majanduskriisi lahendamiseks. Ja just eriti seal, kus kriis tekkinud ratsionaliseerimise tagajärjel. Kui on tootmis-seadised, mis eeskujuliselt ratsionaliseeritud, olemas, siis tuleb neid ära kasutada ja mitte takistada nende kasutamist. Tööaja lühendamine oleks eduka tootmise takistuseks. Selle läbi kallineks produktioon. Produktiooni kallinemine aga, ilma et tõuseks selle kvaliteet, pole iial olnud turu võitmise eeltingimuseks. Kus iial ka on tööaega pikendatud, seal on ikka selle tagajärjel olnud raskusi kaupade turundamisega. Seda näeme inglise puuvillatööstuse kogemustest viimaste aastate jooksul, mis kõnelevad küllalt selget keelt.

Mis puutub aga eriti Eesti tööstusse, siis peame küll tunnistama, et tööaja lühendamisel meie juures võiksid olla otse katastroofilised tagajärjed, kuna meie tööstusel siis hoopis võimatu oleks välismaaga võistelda. Meie tööstus peab tegutsema hoopis isesuguses olukorras. Meil pole olnud kapitale, et viia läbi ratsionaliseerimist suures ulatuses, nagu suurtes tööstusmaades, ega ole ka vajalisi eeltingimusi selleks — suure mahtuvusega turge, nagu Ameerikas ja Saksamaal. Meie ei saa produtseerida massiliselt ja loomulikult on tootmine sellistes tingimustes kallim. Meil jääb vaid visa tööga rühkida edasi, et pisutki sammu pidada ja suuta võistelda suurte tööstusmaadega.

Välismaalt tagasituleva kauba tollist läbilaskmise kord muudetakse.

K/t.-koda esitas tolliseaduse § 234 juure vastava muudatuse.

Sageli on meie eksportöörid sunnitud välismaale väljaveetud kaupu ühel või teisel põhjusel Eestisse tagasi tooma, eriti siis, kui vahepeal on vastaval maal sisseveotelli tõstetud, mis ei võimalda tellitud kaupu sama hinnaga realiseerida nagu turul enne tollitõstmist juba müügil. Paratamatult tuleb meie vabrikul kaup võtta tagasi. Kauba tagasitoomist raskendab aga asjaolu, et tolliseaduse § 234 järgi tollita sissepääsu võimaldatakse juhtumil, kui kauba väljaveol on võetud erilised tunnistused kauba tagasitoomiseks ja kui kaubad on varustatud vastupidavate vabrikumärkidega.

On ju loomulik, et iga kauba väljasaatmine sünnib eeldusel, et seda enam tagasi ei tooda. Kui aga mõne üksiku partii võimaliku tagasiveo puhuks kogu väljaveokauba üksikute tükki-

de kohta peab võtma tunnistusi ühes proovide deponeerimisega, siis peaks küll igas vabrikus tolliametnik viibima pakkimise juures — ja tege-ma lõpmatu hulga akte. Nii osutub ülalnimetatud tolliseaduse § 234 mitteululiseks ja Kaubandus-tööstuskoda astus samme, et seda paragraafi muudetaks ses mõttes, et säärast tunnistust ei oleks tarvis Eesti tööstussaaduste jaoks, kui nad on varustatud kohalike vabrikute vastupidavate märkidega või kui nende kohta esitatakse Kaubandus-tööstuskodalt tunnistus, et nad on Eesti päritoluga ning juhuslikult tagasi toodud. Seni maksiski säärane kord ja läinud aasta septembri lõpuni laskis Tallinna tolliamet kõik tagasisaadetavad kaubad Eesti Kaubandus-tööstuskodast väljaantud tunnistuse põhjal tollist läbi. Möödunud aasta oktoobrist peale see kord millegipärast

muudeti ja Koja poolt väljaantud päritolutunnistusi ei loetud enam küllaldaseks, nõudes nende kaupade pealt tolliraha tasumist harilikus korras, välja arvatud juhtumid, mil tagasisaadetavad kaubad vastavad tolliseaduse § 234, s. t. kui oli juba kauba väljasaatmisel võetud eriline tunnistus selle tagasitoomiseks.

Seega oli tekkinud olukord, et Tallinna tolliamet seaduslikul alusel oma Kaubandus-tööstuskoja poolt väljaantavaid päritolutunnistusi ei loe maksvaks, kuid samal ajal „Riigi Teatajas“ nr.

16 — 1930. a. ilmunud määruse kohaselt võtab arvesse küll välismaa kaupade sisseveo puhul välismaa kaubanduskodade päritolutunnistused.

Koja poolt sel puhul esitatud märgukirja tagajärjel on nüüd majandusministeerium teatanud, et Koja soovid tolliseaduse § 234 täiendamise asjas uute tingimustega kaupade tollivaba tagasitoomise kohta välismaalt võetakse arvesse ja et Koja poolt esitatud põhimõtted võetakse sisse tolliseadustiku muutmise kavasse.

Kirjandus.

Eesti-Soome kaubandusleping ja nende maa-de vaheline kaubanduse areng. Ed. Poom, Tartu 1931. 36 lhk.

Eesti-Soome kaubandusleping, mis sõlmiti 1922. aastal ja nüüd uuesti revideeriti, leidis mõlema maa, eriti aga Soome, poolt elavat arvestust, kuid see arvestus oli suuremalt osalt pealiskaudne ning põhjendamatu.

Käesoleva brošüüriaga on autor endale võtnud ülesandeks küsimust käsitleda teadusliku põhjalikkusega. Vastavat statistilist materjaali analüüsides jõuab autor otsusele, et Eesti-Soome vahelise kaubandusbilansi suur passiivsus Soomele viimase seitsme aasta jooksul ei sõltunud Eesti-Soome kaubanduslepingust, ja väiteil, millised peavad mainitud passiivsuse peamiseks põhjuseks just seda lepingut ning loodavad Eesti-Soome vahelises kaubanduses tasakaalu mainitud lepingu revideerimisest, puudub igasugune alus.

Autori arvates peaks meie impordi (resp. Soome ekspordi) languse põhjuste otsimine ja võimaluse korral kõrvaldamine olema tänuväärseks ülesandeks asjaomaseile Soome huviringkonnile. Siin on aga, nagu autorile näib, seni käidud vääralt. Selle asemel, et püüda võita Eesti turgu, luua püsivamaid kaubandussuhteid ja niiviisi suurendades Soome ekspordi Eestisse kõrvaldada positiivsel teel Soome kahjulik passiivsus kaubandusbilansist, Soome majandusringkonnas on käidud peamiselt vastupidist teed: on püütud tasakaalustada mainitud kaubandusbilansi negatiivselt — Soome impordi vähendamise teel Eestist.

Huvitav on märkida, et analoogilisi arvamisi Soome-Eesti vahelise kaubanduse kohta väljendas ka Kaubandus-tööstuskoja direktor Max Hurt oma 1928. a. Budapestis ettekantud referaadis. Juba siis püüdis referent seisukohal, et Soome oma ekspordi Eestisse võiks tunduvalt suurendada.

Selle väite tõenduseks tõi referent muude hulgas kujuka näite kunstvõi impordi kohta Soomest. Vaatamata sellele, et Soome kasutas erakordselt suurt tollisoodustust ja kunstvõi sisseveotoll Soomele oli kõigest 30 senti puudalt (üldine toll sel ajal oli 0,40 fr. klg. või 4,78 kr. puudalt), on kogu Eesti kunstvõi sisseveost aastal 1926, mis ulatus 16 miljonile sendile, Soomest importeeritud vaid 6 miljoni sendi väärtuses, kuna ümmarguselt 10 miljoni eest kunstvõid on importeeritud mujalt ääri tolliga.

Referent tõi hulga näiteid, kus Soome on jätnud kasutamata kaubanduslepinguga temale antud tollisoodustused, seletades seda soomlaste ükskõiksuse ja loidusega turgudega kohanemises üldse ja puuduliku Eesti tundmisega ja tema turu vastuvõttevõime alahindamisega.

Brošüüri avaldamist tuleb tervitada, kuna siin tõrjutakse tagasi need eksiarvamused, mis ühenduses Eesti-Soome kaubanduslepinguga meie, eriti aga Soome, ajakirjanduses esile toodud.

Lubatagu siinkohal tähendada ühele vääratu- sele brošüüris: lhk. 11 on öeldud, et 1. apr. 1930. a. maksmapandud uus Eesti-Soome kaubandusleping ei anna kahjuks meie kartulijahule Soomes mingisuguseid tollialandusi. See on eksitus. Uues lepingus on nähtud ette tollialandust meie kartulijahule 33 1/3 %.

„Hollandi põllumajandus“. Moodsa ratsionaliseerimise eeskuju. Kirjutanud dr. J. Frost. Julius Springeri kirjastus, Berliin. 1930. a. 58 pildi ja 3 kaardiga. 249 lhk.

Ratsionaliseerimise Rahvusvahelise Instituudi 1931. a. jaanuari bulletäänis soovitatakse seda teost kui hästi kirjutatud raamatut, mis annab selge pildi hollandi piima- ja aiamaajandusest. Ka põllumajanduse mittetundjale pakub raamatu viimne osa „Agrarökonomie“ väärtuslikke andmeid.

Riigikohtu otsusi.

1) IV järgu äritunnistusega ärid ei või müüa värve, mis müüja enda poolt koduse käsitööna on valmistatud.

(Riigik. adm.-osak. t. nr. 643-II — 1930. a.)

Rahaministri poolt 1. dets. 1928. a. kinnitatud kaupade nimekirjas, millistega on keeldud III järgu kaub. äritunnistusega kaubelda, on p. 22 all märgitud: värvid, peale liimivärvide, ap-teegikaubad.

Arvamust, et igasuguseid värve, kui nad müüja enda poolt koduse käsitööna on valmistatud, võib müüa ka IV järgu kaub. äritunnistuse lunastamisel, ei pea riigikohus õigeks.

Kui nende kaupade nimekirjas, millistega IV järgu kaub. äritunnistusega alatises väikeses ruumis võib kaubelda, on muuseumis tähendatud ka „igasugused“ kodutööstuse ja käsitööstuse saadused“, siis võib nende „saaduste“ all mõista ainult neid kaupu, mille müügi kohta otsek. maksude

seaduses eneses või teistes seadustes ei leidu erilisi kitsendusi. Seepärast tuleb siinjuures võtta arvesse ka ülaltähendatud kaupade nimekirja p. 22 määrust.

2) Kas metsatööstuse ettevõtete jaoks võib otsek. maksude seaduse § 479 põhjal lunastada äritunnistusi ka pooleks aastaks?

Riigikohus seletab selle kohta järgmist (Riigik. adm.-osak. t. nr. 845-II — 1930. a.):

Otselkoheste maksude seaduse § 449 lisast III ja § 480-st nähtub, et metsatööstuse ettevõtete jaoks äritunnistuse lunastamine oleneb ainult ülestöötatava metsa ostuhinnast, aga mitte metsa ülestöötamise kestusest.

Metsa ülestöötamise mittelõpetamise korral aasta lõpuks, mis ajani äritunnistus on lunastatud, on ettevõtte kohustatud järgneavaks aastaks lunastama hinnata äritunnistuse.

Koja Teataja kirjavahetus.

Kontoriametnike ja prokuristide ülesütleamise tähtaegadest nende teenistusest vallandamisel.

Küsimus: Palun lahkesti teatada, missugune kord või komme valitseb kaubanduslikul alal kontoriametnike ja prokuristide teenistusest vabastamisel ja kui palju aega tuleb nii ühele kui ka teisele ametnike liigile teenistus ette üles ütelda?

K. P.

Vastus: Tallinna Börsikomitees on selle kohta registreeritud järgmine komme: „Kohaliku kombe järgi peab teenistuslepingu ülesütlemine sündima üks kuu ette (kui kontoriteenija pole kõrgemal ega vastutaval kohal), kusjuures, kui õigel ajal on üles öeldud, maksetakse palk kuni lahkumispäevani. See komme käib vaid nende

teenistuslepingute kohta, mille järgi palk maksetakse kuuviisi ja milles pole ette nähtud teatavat sihti, mis enesest juba ära määraks lepingu kestuse.“

Sama komme käib ka prokuristide kohta, vaid selle erandiga, et prokuristile peab teenistuslepingu ülesütlemine sündima kolm kuu ette ja prokuristi ametist vabastamisel (lahtilaskmisel) temast olenemata põhjustel (samasuguse lepingu juures) maksetakse talle kolme kuu palk ette.

Osakonna (filiaali) juhataja kohta maksab 3—6-kuine tähtaeg, mis oleneb volituste ulatusest ja kokkuleppe tingimustest, kui osakonna juhatajal on olemas volitused iseseisvaks äriajamiseks.

A.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Keskmiised kasuprotsendi normid sõelumisel.

Kaubandus-tööstuskoja väike- ja kesktööstuse sektsioonis on läbivaatamisel keskmised kasuprotsendi normid tööstuse alal. Teatavasti maksavad keskmise kasuprotsendi normide järgi oma

puhaskasumaksu need tööstusettevõtted, keda maksustatakse läbikäigu alusel.

Maksuta juriidiline nõuanne Kaubandus-tööstuskojas.

Kuna töösturid ja kaupmehed vajavad oma igapäevases tegevuses sageli juriidilist abi, siis

on Kaubandus-tööstuskoda korraldanud soovijaile tasuta juriidilise nõuande, mis on tähtis eriti vähemaile ettevõtjaile, kel puuduvad oma alatised juriidilised nõuandjad.

Juriidilist nõu Kojas annab soovijaile hr. Ado Anderkopp igal tööpäeval kella 12—1 päeval.

Kaubandus-tööstuskoda esimehe kõnetunnid Kojas.

Koja juhatuses esimees J. Puhk võtab jutule soovijaid Kaubandus-tööstuskodas vastu igal kesknädalal kella 12—1 päeval.

Kuresaare merikoolile ei anna riik enam toetust.

Kaubandus-tööstuskoda esitas märgukirja haridus-sotsiaalministrile.

Koja poole pöördus Kuresaare merikooli hoolkogu teatega, et vabariigi valitsus on nähtavasti otsustanud sulgeda Kuresaare merikooli, kuna 1931/32. aasta eelarves ei ole enam ette nähtud sellele koolile toetussummasid, mida teatavasti kolme viimase aasta jooksul anti.

Küsimust kaaludes ja võttes arvesse laevasõidu ringkondade enamuse seisukohti merikoolide reorganiseerimise asjus Koda pooldab täieliselt Kuresaare merikooli tegevuse jätkamist. Selle põhjenduseks on küllalt nimetada, et merisõit nii Saaremaa kui ka teiste saarte ja lähedaste randade elanikele kohapealsete ja üldriiklike olude seisukohast on loomulikem sissetulekuallik. Järelikult peaks kutsehariduse üldkava järgi olema võimalus saada sel alal vastavat haridust, seda enam, et siin on ette näha suuremaid töövõimalusi tulevikuski, igatahes rohkem kui paljudel teistel aladel, kus kutsekoolid tegutsevad.

Teisest küljest ei ole loomulik ja majanduslikult põhjendatav, et sellisest laialdasest merisõidu ringkonnast noormehed peaksid Kuresaare asemel tulema Tallinna, mis on liig kaugel, viitaks ühendusega ja kulukas.

Ka on Kuresaares kui maakonnalinnas merikoolil küllaldane võimalus õppejõudude saamiseks.

Kõige selle alusel toetas Koda 4 aastat tagasi, kui küsimuse all oli ühes Pärnu merikooliga sulgeda ka Kuresaare kool, kindlasti seisukohta, et Kuresaare kool peaks tegutsema edasi, missugune seisukoht leidis poolehoidu ka toleaeegses valitsuses, samuti ka järgnevate aastate jooksul riigikogus.

Et see seisukoht oli praktiline ja põhjendatud, näitab seegi asjaolu, et kahe viimase aasta jooksul on Kuresaare merikooli õpilaste arv tõusnud 34 inimesele. Kui nüüd aga kool sulgeda, kuhu peaksid siis 1. aprillist õppima minema need 34 noormeest?

Üldiselt arvab Koda, et ei oleks soovitav säärase tähtsa erihariduse asjus, nagu seda on meriharidus, seisukohti niivõrd sagedasti muuta, vaid tuleks töötada välja kindel kava pikemaks ajaks, nimelt kogu riigi peale kaks merikooli — üks Tallinna kahe osakonnaga ja teine Kuresaare saarte tarvis ainult navigatsiooniosakonnaga. Viimane kool võib väga hästi tegutseda ka erakoolina, mis, nagu praktika näitab, on rahaliselt kõige otstarbekohasem.

Kuna aga viimane kool ei saa tegutseda toetuseta, mis seni makstud, siis esines Koda märgukirjaga, et vastav toetus eelarvesse võetaks.

Äride register jaanuarikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Aleksander Allik, Tallinn, Paldiski mnt. 15, mööbli-, puunõude- ja majandustarvetekauplus.
2. Lev Amitan, Tartu, Riia tän. 2, metsatööstus.
3. Bernhard Andrei, Tartu, Maarjamõisa 23, põletispuude ja ehitusmaterjali müük.
4. Leiser Aronovitš — Tallinna valmisriieteäri, Tartu, Aleksandri 9.
5. Leena Bachval — toiduainetekauplus „Maaland“, Tallinn, Narva mnt. 10.
6. Jenny Birnik, Pärnu, Rüütli 28, kübara- ja moeäri.
7. Hirsch Brašinsky, Tartu, Kaluri 6, kudumistööstus.
8. Voldemar Ehrlich, Tartu, Kivi 39, toiduainete- ja piimakauplus.
9. Konstantin Golub, Tallinn, Jakobsoni 28, toiduainetekauplus.
10. Timofei Grišakov ja Ko, Tartu, Lodja 19, metsamaterjalikauplus, täisühing, osanikud Timofei, Ivan ja Peeter Grišakov, osakapital Kr. 10.000.—.
11. Aleksander Huum, Tallinn, V. Pärnu mnt. 21, autoparanduse töökoda.
12. Marie Ivask, Tartu, Kuu t. 23, lihapood.
13. Adolf Jakobson, Tartu, Tähtvere 6, toiduainetekauplus.
14. Johannes Juksaar, Rasina v., talurahvakauplus.

15. Jaan Juust, Kavastu v., tuuleveski.
16. Helene Jürgens, Torma v., toiduainete-kauplus.
17. Marie Kasterbusch, Tallinn, Koidu t. 11, toiduainetekauplus.
18. Daniel Kesküla, Tallinn, Endla 45, lihakauplus.
19. Jüri Kikas, Tartu, Rüütli 5, jalanõude-tööstus ja -äri.
20. Alma Kiss, Tartu, Riia 25, laste jalanõu-de, hommiku- ja võimlemiskingade tööstus.
21. Meery Kopp, Valga, Riia 12, toiduainete-kauplus.
22. Otto Kruus, Tallinn, Kodu t. 7, liha-kauplus.
23. Emilie Kruusale — pesukoda „Ideal“, Tartu, Lodja 11.
24. Marie Laas, Rakvere, Vaksali 4, tee- ja söögimaja.
25. Ida Leesik, Pärnu, Riia t. 48, koloniaal-ja toiduainetekauplus.
26. Ernestine Leisebein, Tallinn, Endla 11, toiduainete- ja piimakauplus.
27. Jaan Lepik, Viljandi, Lossi t. 15, jala-nõudekauplus.
28. Pauline Logina, Tartu, Karlova 38, toi-duainetekauplus.
29. Amanda Luik — seebivabrik „Veronika“, Tartu, Aleksandri 16.
30. Helene Lumi — Teepakkimistööstus „Tee Import“, Tallinn, S. Tartu mnt. 3.
31. Oskar Lumi — Teepakkimistööstus „Ri-vera“, Tallinn, U. Kalamaja 31.
32. Hans Meerits, Tallinn, P. Süda 18, toi-duainetekauplus.
33. Mihail Mik, Elistvere v., vürtspood.
34. Alide Prilius, Tartu, Suurturg 17, puu-vilja ja puugitud raadio- ning grammofoni-tarvete kauplus.
35. Valeria Molodsov — delikatess- ja toiduainetekauplus, Tallinn, Viru 6.
36. Vilhelm Mosebacht, Tallinn, Müüri-vahe 31, eksport, import ja agentuur (me-tallkaubad); prokurist Gustav Mosebacht.
37. Leena Muck, kübarakauplus „Jögi“, Tar-tu, Aleksandri 1.
38. Elfriede Neppo, Jõgeva alev, toidu-ainetekauplus.
39. Julius Nurk, Püssi v., segakauplus.
40. Salman Patašnikov — pudu- ja kir-jutustarvetekauplus „Estika“, Tallinn, S. Pärnu mnt. 2.
41. Lydia Pehme, Tallinn, Kopli 2, puuvilja-ning kondiitrisaaduste müük.
42. Rudolf Pertelson, Tartu, Riia 14, tis-lerimaterjali ladu.
43. Jaan Pikat, Jõgeva al., toiduainete-kauplus.
44. August Pokker, Tartu, Lootuse 22, toi-duainetekauplus.
45. Alide Päia — kompvekitööstus ja -kaup-lus „Aurora“, Tapa, Suurturg 2.
46. Adele Raudsepp, Pärnu, V. Kuke 6, toiduainetekauplus.
47. Elvine Roots, Tallinn, Estonia p. 11, vil-lase lõnga ja koetud asjade kauplus.
48. August Räheson, Häädmeeste v., se-gakauplus.
49. Juhan Rästas, Tartu, Tähe 73, paga-riäri.
50. Margarete Sander, Tartu, Kesk t. 7, toiduainete-, piima- ja õllekauplus.
51. Isak Schatz, Tallinn, Kopli 18, kirjutus-materjali- ja pudukauplus.
52. M. Scheer ja Poeg — raua- ja teras-asjade kauplus, Tallinn, Vene turg 3, täis-ühing, osanikud Mihail Scheer ja Ignati Scheer-Katõnski, osakapital Kr. 10.000.—.
53. Ilja Sepp — kunstlukusepatööstus, Tal-linn, V. Posti 8.
54. Rosalie Sepp, Tartu, Lootuse 10, toidu-ainetekauplus.
55. Ariadne Siiberg, Pärnu, Vee 13, söögi-maja.
56. Marie Siimuõue „Siluett“, Tallinn, V. Kalamaja 7, juukselõikuse töötuba.
57. Karl Tahves — toiduainetekauplus, Pai-de, Lai 19.
58. Elvine Tammerman, Paldiski, Jüri t. 8, pagariäri.
59. Marie Teras, Narva, 7 Peetri 4, toidu-ainetekauplus.
60. Jaan Tiidor, Saadjärve v., metsatööstus.
61. Kadri Unt, Tallinn, Lutri 5, koloniaal-kauplus; prokurist Karl Unt.
62. Rudolf Uus, Tartu, Võru t. 65, toidu-ainetekauplus.
63. Eduard Vassil, Tartu, Raekoja 71, toiduainetekauplus.
64. Oskar Vassil, Mäksa v., tuuleveski.
65. Henriette Vatsel, Tartu, Kastani 8-a, toiduainete- ja piimakauplus.
66. Johan Önnis, Paldiski, Peetri t. 43, toidu-ainetekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Martin Annus üle viinud toiduainete-kaupluse Jannseni tänavalt 9 Jäneselja täna-vale 15, Pärnus.
2. A.-s. „Hleboprodukti“ juhatus asub Tallinnas, Uus t. 24 (varem Viru t. 9).

3. Eesti Kiviõli A.Ü. juhatus asub Tallinnas, S. Karja 1, Scheel ja Ko pangamajas (varem Toompuiestee 21—1).
4. Paul Ellmann üle viinud toiduainetekaupluse Nõmmelt, Harku t. 41, Klooga Laulasmaale.
5. Speditsooni- ja transportäri F. Falkenberg, Tallinn, Pikk t. 40, prokuura antud William Langner'ile.
6. Mart Jalg viinud toiduainetekaupluse Jakobsoni tänavalt 40 — S. Pärnu mnt. 56, Tallinnas.
7. Gerta Klemkul avanud Tallinnas, Vabriku tän. 15, pudu- ja kirjutusmaterjalikaupluse (varem oli Falkpargi t. 12).
8. Kuben & Ko, Tallinn, S. Karja 20—1, komisjoni-, agentuuri-, vahetalitusäri ja kaupade ladu; lahkunud täisosanik Georg Korjus, äritegevust jätkab Johann Kuben
9. A.-S. C. F. Leihberg'i juhatus asub Jõgeval, Suur t. 1 (varem Tallinnas, Lai 22).
10. Oskar Leilov avas Kehtna vallas seemne- ja majapidamistarvete kaupluse (varem Pärnu, Jäneselja t. 13).

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Narva tööstusettevõtjate ühingu kõnekoosolek.

Referaatidega esinesid Kaubandus-tööstuskoja esimees J. Puhk ja väiketööstuse sektsiooni sekretär P. Huik.

15. skp. oli Narva tööstusettevõtjate ühing korraldanud „Harmonii“ saalis kõnekoosoleku, millest võttis osa lähemale 200 inimest. Kõnelema olid sõitnud Tallinnast Koja esimees hra J. Puhk ja väiketööstuse sektsiooni poolt hra P. Huik.

J. Puhk esines pikema ülevaatega meie praegusest majanduslikust seisukorrast, arvustades meie majanduspoliitilisi sihtjooni.

P. Huik kõneles Kaubandus-tööstuskoja tegevusest nende küsimuste üle, mis huvitavad tööstureid.

Koosolijad võtsid läbirääkimistel elavalt sõna, paludes referentidelt selgitust paljude viimase aja nähtuste põhjuste kohta, nagu pankade kokkuvarisemised, teravilja kaitseseaduse maksmapanek j. t.

Kolmandaks pidi kõnelema Narva linnapea abi Ado Bachmann omavalitsuse ülesandeist meie majanduselus, kuid hilise aja tõttu pidi kolmas referaat jääma ära.

Koosolek lõppes omavahelise koosviibimisega „Ilmarises“, kus peeti veel rida kõnesid. Koosviibimisest võtsid osa tuntud kohalikud tegelased, nagu Narva linnapea, majaomanike seltsi esimees ja teisi. Ka kohalik ajakirjandus oli esindatud.

Lauakõnedes rõhutati tugevama ja tihedama kontakti vajadust üksikute majandusringkondade vahel ja ses mõttes avaldati heameelt, et Kaubandus-tööstuskoja esimees keskkohast — pealinast — on tulnud selgitama majanduslikke küsimusi, mille järgi provintsis on tungiv vajadus,

nagu tõendab seda arvurikas osavõtt koosolekust. Ühtlasi avaldati soovi, et Narvas lähimal ajal avataks Koja osakond või esindus.

Viljandi väikekaupmeeste seltsi aastakoosolek.

Väikekaupmeeste selts Viljandis pidas püüpäeval, 15. veebruaril, oma aastapeakoosolekut. Kinnitati möödunud aasta aruanne, võeti vastu 1931. a. eelarve ja täiendati juhatusel liikmete arvu.

Koosolekul esines Kaubandus-tööstuskoja nõunik R. Berendsen pikema kõnega ärimaksukomiteede liikmete ülesandeist ja kohustest. Edasi rääkis kõneleja Kaubandus-tööstuskoja tegevusest ja andis ülevaate majandusministeeriumi poolt koostatud läbikäigumaksu seaduseelõu kohta.

V ülemaaline laevasõidu kongress Tallinnas 8. märtsil 1931. a.

Eesti Laevaomanike Ühingu ja Kaubandus-tööstuskoja laevasõidu sektsiooni organiseerimisel korraldatakse 8. märtsil s. a. Tallinnas V ülemaaline laevasõidu kongress.

Kongressi eesmärgiks on selgitada kodumaa laevasõidu arengut ja tingimusi teiste majandus-alade hulgas möödunud 3 aasta jooksul, samuti kui selgitada praegust momenti ja selle raskusi ja märkida üles põhijooned, mille alusel seda tegevusala peaks arendatama laevasõidu ringkondade eneste kui ka valitsusasutuste poolt.

Võttes arvesse raskusi, mis viimaseil aegadel teiste hulgas on üle elada ka kodumaa laevasõidul, loodavad korraldajad kindlasti, et kongress äratav elavat huvi ja osavõttu kogu maa laevasõidu peres. Samuti loodetakse huvi ka valitsusasutuste, riigikogu ja teiste organisatsioonide

nide poolt, kes on kutsutud meie riigi elu juhtima või kes tunnevad huvi kodumaa laevasõidu vastu.

Kongressi korraldajad loodavad, et laevasõidu ringkonnad üle maa võtavad elava käsitluse alla kõik küsimused, mis kongressil puudutatakse, ja avaldavad oma seisukohad kas isiklikult kongressile tulles või oma esindajate kaudu.

Kongressi päevakorda on võetud tosin punkte.

Kapten O. Treilmann 50 aastat vana.

22. veebr. pühitses meie merisõidu ning laevanduse agaraim tegelane kapten Oskar Treilmann oma 50-dat sünnipäeva.

O. Treilmann on sündinud Tudulinna Virumaal ja juba üsna noorest east peale merel sõitnud, alul laevapoisina, siis lihtmadrusena, hiljem, kui merikoolis õpitud ja vastavad eksamid sooritatud, tüürimehena, ja lõppeks kaugesõidukaptenina. Ligi pool oma praegusest elueast on kapten Treilmann viibinud merel, sõites läbi kõik maailmamered põhjast lõunasse ja läänest itta.

Jõudnud 1918. a. Eestisse, asus kapten Treilmann kohe organiseerima omakaitset, olles Eesti sadamate komandandiks. Hiljem organiseeris ja juhtis sadamate valitsust (praegune veeteede valitsus).

1922. a. peale tegutseb kapten O. Treilmann Tallinna laevauhisuses, olles alul laeva-osakonna juhatajaks ja viimasel ajal ühisuse juhatuses liikmeks.

Kaubandus-tööstuskodas on juubilar juba teist korda valitud laevasõidu sektsiooni esimeheks. Jõudu temale edaspidiseks tegevuseks meie merisõidu ja rahvusliku laevanduse ülesehitamise töö!

Laevade kindlustamiseks vastastikkuse kindlustusseltsi ellukutsumine teoksil.

Praegusel raskel ajal otsivad laevasõidu ringkonnad abinõusid laevade kulude vähendamiseks, et laevu ei tuleks panna seisma, mis läbi tuhandet laevamehed jääksid tööta. Muude abinõude hulgas on tulnud otsusele, et üheks kulude kokkuhoiu ja välisvaluuta juurevoolu abinõuks oleks laevade kindlustuse ümberkorraldamine. Praegu võtavad meil laevade kindlustusi vastu ainult paar kindlustusseltsi ja needki toimivad seejuures välismaa seltside agentidena, jättes oma vastutusele vaid kuni 3% kindlustussummast. Seega on Eesti laevad peaaegu täies ulatuses kindlustatud välismaa seltsides. Kuna välismaa seltsid meie võrdlemisi väikesist kindlustusüksustest on vähe huvitatud ega tarvitse ajada Eesti laevade suhtes mingit protektsioonilist poliitikat, siis on tagajärg see, et meie laevade kindlustuspreemiad on võrreldes Skandinaavia ja Öhtu-Euroopa laevade kindlustuspreemiatega märksa suuremad. Ka on muud kindlustuse tingimused sageli tunduvalt halvemad kui mujal. See kõik on laevasõidu ringkondadele annud põhjust võtta üles küsimus, kas mitte luua oma vastastikkune kindlustusselts laevade kindlustamiseks. Selle küsimuse uurimiseks moodustas laevaomanike ühisus möödunud aasta lõpul erikomisjoni, kuhu valiti kapten O. Treilmann, E. Pihlak ja ins. E. Masik.

Autode- ja sõidukitenäitus

koosneb järgmisest osakonnist 9.—12. maini: 1) sõiduaudod; 2) omnibused, veo- ja eriaudod, 3) mootorrattad, 4) jalgrattad, 5) autode ja teiste sõidukite osad, 6) kummid (rehvid), 7) sõidukite mootorid, 8) õhusõidukid ja lennuasjandus, 9) teedeparandusabinõud, 10) määrded ja õlid, 11) propaganda, tabelid, plaanid, 12) veesõidukid: jahid, paadid ja süstad, 13) mitmesuguseid.

Näituse korraldajad on organisatsioon „Näitus“ ja Eesti Autoklubi.

Võttes arvesse näituse laiaulatuselist kava on loota, et näitus tänavu omandab eriti huvitava ilme.

Näitused Tallinnas 1931. a.

Käesoleval aastal korraldatakse Tallinnas järgmised erinäitused:

- 1) Autode- ja sõidukitenäitus 9.—12. maini.
- 2) Toitlusnäitus 12.—16. septembrini.

Pealeselle on põllutöoministerium Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsile annud loa kohaliku Tallinna ümbruskonna maatulundusnäituse korraldamiseks juunikuus.

Üldnäitusi ja messe Eestis 1931. a. ei korraldata.

Soome.

Helsingi uus eksporttapamaja. Kevadel 1929. a. algas Soomes karjakeskuskunta ehitama Helsingi ajakohast eksporttapamaja ja külmutushoonet. Külmutushoone ja laduruumid said valmis juba l.a. alul. Külmutushoone pindala on 800 ruutmtr., selle all asuvad laduruumid samuti 800 ruutmtr. pindalaga. Peekoni valmistamiseks ja soolamiseks on külmutushoones ja ladudes reserveeritud 400 ruutmeetrit. Praegu on valmis saamas lihaümbertöötamisasutus. See on neljakordne ehitus pindalaga 40×20=800 ruutmtr., kus liha soolatakse, suitsetatakse ja konserveeritakse; nimetatud asutus algab tegevust käesoleva aasta aprillis. Ehitusel on veel eks-

porttapamaja kahe osakonnaga: loomade ja sigade tapmiseks.

Lihaturul on hinnad jaanuarikuus tõusnud, ühenduses seega on ka lihaekspord Eestist suurenenud. Soome põllumeestele see loomulikult ei meeldi. 29. I s. a. maaliidu peahäälekandjas „Suomenmaa“ ilmus avalik kiri tarvitajateühisuse „Elanto“ juhatusel, kus tuuakse ette, et linnas kõneldavat, nagu tarvitaks „Elanto“ suurel hulgal Eestist toodud loomaliha, ning küsitakse, kas see on õige? Liha toodavat mitte „Elanto“, vaid ärimees P. O. Pekkarise litsentsil 20.000—30.000 kg. nädalas. Avalikus kirjas tähendatakse, et „Elantole“ tehtud küsimus huvitavat paljusid, kuna Helsingi lihaturul juba kauemat aega pakutakse üleliiga palju liha. Olevat raske aru saada, miks säärase turukonjunktuuri juures „Elanto“ oma söögimajades ja ärides tarvitab importliha?

Tapamaja tuleb õige suur, kus võib tappa 100 siga tunnis. Seni on ehituse peale kulutatud juba 16 milj. Smk., ses summas riiklikku laenu 12 milj. Smk.

Toiduainete turg.

London.

25. II Nisu, kaal — 496 Ingl. nl.		
Northern Manitoba	£	26/9
Hard Winter	”	—
Rosario Santa	”	21/4 ¹ / ₂
” Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		
Manitoba	”	21/4 ¹ / ₂
Austraalia	”	16/6
Kansas	”	—
” Odrad, Kanada Nr. 3, kaal — 370 Ingl. naela	”	14/9
California, kaal — 420 Ingl. naela	”	30/—
” Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		
La Plata	”	9/6
Canada nr. 2	”	—
Donau	”	—
21. II Linad, cif.		
Riga Livonian Z. K.	”	31.0
Pärnu H. D.	”	31.0
Slanetz U/A Medium	”	34.0
” Bacon, kaal 112 Ingl. naela		
Iiri	sh.	82.— 106.—
Daani	”	53.— 64.—
Kanada	”	—
Hollandi	”	47.— 58.—
” Munad, kaal — 120 Ingl. naela		
Inglise	”	13.6 16.9
Daani	”	10.6 14.6
” Või.		
Daani	”	150.—
Läti	”	—
Leedu	”	—
Eesti	”	—
Siberi	”	—
Us Merimaa	”	114.— 128.—
Austraalia	”	106.— 124.—

Hamburg.

25. II Nisu.		
Sisemaa, tonni eest	Rmk.	288—292
Manitoba, cif 100 kg. eest term.	fl.	7.45
Western II, cif 100 kg. eest ”	”	—
Hard Winter, 100 kg. eest termiin	”	—
” Rukis.		
Sisemaa, tonni eest loco	Rmk.	170—172
” Kaerad.		
Sisemaa, tonni eest	”	156—162
22. II Odrad, suve.		
Sisemaa, tonni eest	”	200—230
” Odrad, talve.		
Sisemaa, tonni eest	”	186—188
25. II Suhkur.		
Hollandi, laadimisel	£	7/6 ³ / ₄
C. S. R. — do —	”	—
Poola — do —	”	—
Java, valge	”	—
23. II Riis, Burmah II, 50 kg. eest	\$	13/3
” Rasv.		
American Purelard	\$	22 ³ / ₄
Steamlard	”	21 ¹ / ₂
24. II Või.		
Sisemaa või I sort	Rmk.	142.—
” ” II ”	”	134.—
” ” III ”	”	120.—
Eesti	”	151—153
Soome	”	—
Läti punane	”	—
” must	”	—
Siberi	”	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	12. II	13. II	14. II	16. II	17. II	18. II	19. II	20. II	21. II	23. II	25. II
Frank . . .	123.98	123.96	123.95	123.93	123.92	123.92	123.91	123.89	123.91	123.96	123.99
Dollar . . .	4.8602	4.8583	4.8549	4.8575	4.8565	4.8569	4.8567	4.8561	4.8562	4.8582	4.8593
Rootsi kroon	18.152	18.153	18.152	18.151	18.148	18.143	18.148	18.147	18.144	18.147	18.148
Daani kroon	18.167	18.167	18.167	18.167	18.167	18.167	18.166	18.166	18.166	18.166	18.16
Norra kroon	18.165	18.165	18.165	18.165	18.165	18.165	18.165	18.163	18.163	18.161	18.157
Saksa mark .	20.442	20.447	20.442	20.44	20.441	20.441	20.438	20.436	20.435	20.439	20.439
Soome mark	193.15	193.12	193.12	193.10	193.10	194.—	192.98	192.97	192.95	192.95	193.—
Florin . . .	12.1082	12.1068	12.1025	12.1056	12.1050	12.1068	12.1068	12.1043	12.1043	12.1068	12.1118
Liira . . .	92.85	92.84	92.77	92.82	92.82	92.81	92.81	92.80	92.80	92.80	92.79
Helveetsia fr.	25.167	25.188	25.183	25.177	25.17	25.175	25.182	25.187	25.188	25.203	25.217
Čehhosl. kr.	164.30	164.25	164.15	164.12	164.03	164.26	164.11	164.10	164.—	163.97	164.02
Belgia frank	34.861	34.88	34.872	34.875	34.876	34.866	34.847	34.835	34.837	34.841	34.848
Sillingid . .	34.613	34.603	34.593	34.563	34.563	34.573	34.583	34.573	34.563		34.573
Pengo . . .	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78	27.78
Latt	25.24	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.24	25.24	25.23	25.23	25.24
Litt	48.75	48.76	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Cerv. . . .	9.43 ³	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.441
Eesti kroon .	18.24	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.25
Höbe p/unts	12 ⁷ / ₁₆	12 ¹ / ₈	12 ³ / ₁₆	12 ¹ / ₈	12 ¹ / ₈	12 ¹ / ₄	12 ⁷ / ₁₆	12 ³ / ₁₆	12 ⁷ / ₁₆	12 ⁷ / ₁₆	12 ¹¹ / ₁₆
Plaat. p/unts			100/—							100/—	
Kuld p/unts .						84/10 ³ / ₄					84/11 ¹ / ₂

	B E R L I N										
	12. II	13. II	14. II	16. II	17. II	18. II	19. II	20. II	21. II	24. II	25. II
Naelsterling .	20.44	20.443	20.441	20.44	20.44	20.441	20.438	20.437	20.433	20.435	20.441
Frank	16.492	16.492	16.49	16.49	16.491	16.49	16.491	16.493	16.493	16.488	16.485
Dollar	4.206	4.207	4.209	4.2075	4.2090	4.2080	4.2080	4.2080	4.2085	4.2075	4.2065
Rootsi kroon	112.62	112.61	112.64	112.61	112.63	112.61	112.62	112.61	112.59	112.60	112.62
Daani kroon	112.52	112.56	112.53	112.53	112.52	112.51	112.51	112.50	112.48	112.50	112.55
Norra kroon	112.51	112.52	112.52	112.50	112.50	112.53	112.51	112.51	112.49	112.51	112.53
Soome mark	10.582	10.586	10.589	10.588	10.589	10.588	10.586	10.58	10.587	10.587	10.587
Florin	168.88	168.90	168.92	168.87	168.87	168.84	168.84	168.82	168.81	168.80	168.75
Liira	22.005	22.02	22.02	22.025	22.025	22.02	22.02	22.015	22.01	22.02	22.015
Helveetsia fr.	81.19	81.02	81.16	81.16	81.17	81.185	81.17	81.115	81.13	81.09	81.025
Belgia frank	58.64	58.60	58.60	58.60	58.65	58.59	58.62	58.645	58.625	58.64	58.63

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„Kaub.-Tööstuskoja Teataja“ 1. märts. Nr. 5.

	Kroonid.	Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.		
Pütülijahu:		
Rukkipütü patent (à 50 kg.)	100 kg. 30.00	Granular poolsõre saiajahu (à 50 kg.) 100 kg. 44.00
harilik	26.50	sõre . . . . .
№ 3	25.50	„ „ „ „ „
„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	42.00	Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. 40.50—42.50
„Kalev“	39.00	sõre, Ameerika ja Inglise „ 41.50—43.50
„Taara“	38.00	„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
„Kungla“	33.00	Jahu: rukki . . . . .
„Sampo“	25.60	rukkipütü . . . . .
Manna	45.00	nisu, pehme . . . . .
Granular	42.00	sõre . . . . .

A/S. Rotermanni teh.		100 kg.	Kroonid.			Kroonid.
Jahu: rukki		"	14.65—15.60	Koks, kütte	1000 kg.	43.00—43.50
" " püül		"	27.20—28.20	" gaasi, Tall. gaasivabrik	"	40.00
" nisu, pehme — sõre		"	26.60—47.00	Kütteturvas (Riigi turbatööst.)	"	12.00
Nisu, Eesti		"	16.00—18.00	Põlevkivi, I sort A fr. Kohtla j.	"	6.10
Rukis, Eesti		"	15.00	" I " B	"	5.50
" Poola		"	15.00	" II " "	"	4.90
Kaerad, toidu, Eesti		"	8.25—8.75	" III " "	"	2.75
" " Vene		"	8.25—8.75	" asfalt, mastiks, netto	100 kg.	7.25
Odrad, õlle, Poola		"	19.50—20.00	" fenolaat, netto	"	9.00
" toidu, Poola		"	14.50—15.00	Karbolineum A & B	"	17.00
Herned, valged, Vene		"	15.00	" C, netto	"	15.00
" rohelisted, "		"	16.00—17.00	Estobituumen-pigi D & E, netto	"	10.25—10.75
" " Hollandi		"	20.00—21.00	" tooresõli, netto	"	7.25
Riis, Burma II		"	34.50—35.00	" raskeõli	"	10.25
Kartulid, eksport		"	2.30—2.40	" mootornafta	"	9.00
" piirituse		"	1.30—1.80	Imbutusõli A, netto Kohtla	"	10.00
Kartulitärklis „Superieur“		"	28.00	" B " "	"	9.50
Siirup, kartuli, 42% ^o		"	32.00	" C " "	"	9.00
Glükoos		"	25.00	Katuselakk, franko jaam	"	10.50
Või, eksport, I sort	1 kg.		2.20—2.25	Raualakk, franko jaam	"	25.00
Margariin, välismaa	"		1.17—1.22	Raud, sordi	"	11.50—12.00
" kodumaa	"		1.04—1.12	" vits	"	16.00—22.00
Kaseiin, Eesti	100 kg.		45.00—50.00	" plekk	"	15.00—24.00
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg.		1.85—2.05	" plekk, tsingitud	"	32.00—33.50
Munad, eksport, I s. (kast 360 tk.)	kast		—	" talad	"	13.00
Kakao, Hollandi	1 kg.		1.25—1.70	Teras, inglise	"	70.00—100.00
" inglise	"		1.20—1.45	" Saksa	"	70.00—100.00
Kohv, Rio, Santos	"		2.30—2.50	" vedru	"	22.00—24.00
" Kesk-Ameerika sordid	"		3.10—4.80	" talla, ree	"	15.50—16.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"		5.00—5.50	Inglitina	"	2.50—2.60
" " Orange Pekoe, Java	"		3.80—5.00	Seatina	"	40.00—42.00
" " Moning, Hiina	"		4.00—4.70	Vaskplekk, punane	"	150.00—180.00
Suhkur, peenike, valge, Vene	100 kg.		26.25—26.75	" valge	"	140.00—170.00
" " " Cehhoslov.	"		—	Tsinkplekk	"	45.00—60.00
" " " Poola	"		26.25—26.75	Masinaõli, Vene 65	"	26.00—27.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun				" Poola	"	22.90
jaam Irboska ja Narva	"		3.40	" Ameerika	"	29.00—30.00
" " Saksa	"		3.40	Mootorõli	"	35.40—42.70
Heeringad, Yarmouth, „Matties“	tünn		46.00—48.00	Autoõli, Ameerika	"	39.65—105.00
" " „Matfulls“	"		50.00—52.00	Linaseemneõli	"	83.00
Heeringad, Schoti Matties	tünn		50.00—53.00	Värnits	"	85.00
" " Schoti Matfulls	"		64.00—67.00	Tsilindriõli, Ameerika	"	34.00—35.00
" " Norra	"		35.00	" Vene 280 ^o	"	33.00
Liha, sea, I sort	1 kg.		0.60—0.68	" " 3200	"	65.00—70.00
Liha, looma, I sort	1 kg.		0.40—0.55	" Ameerika 280 ^o	"	31.50—36.60
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.		12.40	" " 320 ^o	"	44.00—54.90
" päevalille	"		13.60	Nafta, Vene	"	11.75
" suhkrupeedi	"		5.00	" Ameerika	"	11.75
Jahu, päevalille	"		13.60	" Poola	"	11.75
Segajõutoit I s.	"		12.20	Petrooleum, Vene, sisternid ja		
" " II s.	"		10.50	vaadid	"	15.50—17.00
Sojatangud	"		14.00	" Am., sistern. ja vaadid	"	15.50—17.00
Nisukliid	"		7.00	" Poola	"	14.10
Maapähklikoogid	"		13.50	Bensiin, Vene	"	40.00
Puuvillane riie Bias, netto	meeter		0.51—0.62	" " II sort	"	37.25
" " Mitkal	"		0.37—0.47	Bensiin, Ameerika	"	40.00
Lina, Petseri, saatejaam	1000 kg.		427.00—457.50	" Ameerika II s.	"	40.00
" Võru	"		427.00—457.50	Pesusooda, kodumaa	"	9.00—9.50
" Liivi	"		366.00—396.50	Seebikivi	"	28.00—29.00
" Tartu	"		366.00—396.50	Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg.	5.50
Õlilinaseemned, 90% ^o , basis, saatejaam	100 kg.		11.00—11.60	" tsinkvalge, välism.	"	0.73—0.78
Linaseemned, külvi, 95% ^o , basis, saatejaam	"		12.80	" tinavalge,	"	0.85—0.86
Kivisüsi, auru, Yorkshire,				" ooker,	"	0.17—0.23
2 korda pestud	1000 kg.		28.50—29.00	Väetisained, salpeeter, Čiili	kott	—
" " Newcastle	"		27.50—28.00	" superfosfaat 17—18%	"	—
" " sepa	"		30.00—31.00	" Thomasjahu 15—16%	"	—
				" Lubjasalpeeter	"	—
				Kaalisool	40%	"

Kroonid.

Lubjalämmastik	kott	—
Fosforiit Eesti 25—27%	"	—
Leunasalpeeter 26%	"	—
Väetislubi fr. Rakvere	1000 kg	6.—
Paber, rotatsiooni	100 "	23 20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg. fr. Tallinn	tünn	8.85
Kriit, toores	100 kg.	5.45—6.70
" pestud	"	6.00—7.00
Kivitörv	"	—
Puutörv	"	—
Lubi	"	3.05
Kips, tükkides, franko vagun		
" Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krohvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn	1000 tk.	47.50—50 00
Silikaat I s., fr. vabrik	"	45 —
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	"	130.—
Nahk, talla, Eesti	1 kg.	2.70—3.30
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I srt.	"	3.40
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II srt.	"	3.30

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pensi (d) loko 5.85, märts 5.82, mai 5.92, juuli 6.02, okt. 6.13

Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas.

Peekonsigade tapakaalud I sort	II sort	III sort
60—72 kg	60	56 Makstakse
55—59,5 " }	56	53 siseturu
72,5—75 " }		
50—54,5 " }	53	51 hinnad
75,5—80 " }		

Juuremaks riiklikust fondist iga I ja II sordi peekonsest eest tapakaaluga 60—67 kg. kr. 10.—, teiste I ja II sordi peekonsigade eest tapakaalu pealt kr 5.—.

Lina**Prahid:**

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	22/6
" — Ghent	1016 kg.	"	18/—
" — Dundee	"	"	32/6
" — Belfast	"	"	47/6

Puumaterjalid**Standard**

Tallinn — London	"	sh	37/6
" — Hull	"	"	37/6
" — Manchester	"	"	42/6
" — Grangemouth	"	"	32/6
" — Belfast	"	"	57/6
" — Dundee	"	"	35/—
" — Antwerpen	"	"	30/—
" — Ghent	"	"	30/—
" — Rotterdam	"	hfl.	18/—
" — Amsterdam	"	"	20/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	18—25/—
" — London	1016 kg.	"	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	rkr.	10—30
" — Stettiin	või tünn	sh	1/6
" — London	"	"	3/—

Tallinna börsi kursisedel.

New-York		18. II 1931	19 II 1931	20. II 1931	21 II 1931	23 II 1931	26 II 1931
1 dollar	T. — O. 3.7495 M. 3.7595	— 3.7495 3.7595	— 3.7495 3.7595	— 3.7495 3.7595	— 3.75 3.76	— 3.75 3.76	— 3.7475 3.7575
London 1 naelsterl.	T. — O. 18.21 M. 18.26	— 18.21 18.26	— 18.21 18.26	— 18.21 18.26	— 18.21 18.26	— 18.21 18.26	— 18.21 18.26
Bertiin 100 s. riigim.	T. — O. 89.10 M. 89.70	— 89.10 89.70	— 89.10 89.70	— 89.10 89.70	— 89.10 89.70	— 89.10 89.70	— 89.10 89.70
Helsingi 100 soome m.	T. — O. 9.43 M. 9.48	— 9.43 9.48	— 9.43 9.48	— 9.43 9.48	— 9.43 9.48	— 9.43 9.48	— 9.43 9.48
Stokholm 100 rootsi kr.	T. — O. 100.35 M. 100.95	— 100.35 100.95	— 100.35 100.95	— 100.35 100.95	— 100.35 100.95	— 100.35 100.95	— 100.35 100.95
Kopenh. 100 daan. ni kr.	T. — O. 100.25 M. 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.30 100.90
Oslo 100 norra kr	T. — O. 100.25 M. 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.25 100.85	— 100.30 100.90
Pariis 100 prants. fr.	T. — O. 14.70 M. 14.95	— 14.70 14.95	— 14.70 14.95	— 14.70 14.95	— 14.70 14.95	— 14.70 14.95	— 14.70 14.95
Amsterd. 100 flo. riini	T. — O. 150.45 M. 151.25	— 150.40 151.20	— 150.40 151.20	— 150.40 151.20	— 150.45 151.25	— 150.45 151.25	— 150.35 151.15
Riig 100 latti	T. — O. 72.15 M. 72.65	— 72.15 72.65	— 72.15 72.65	— 72.15 72.65	— 72.15 72.65	— 72.15 72.65	— 72.15 72.65
Zürich 100 helv. fr.	T. — O. 72.35 M. 72.95	— 72.35 72.95	— 72.30 72.90	— 72.30 72.90	— 72.30 72.90	— 72.30 72.90	— 72.30 72.80
Brüssel 100 bel. gat	T. — O. 52.20 M. 52.70	— 52.25 52.75	— 52.25 52.75	— 52.30 52.80	— 52.25 52.75	— 52.25 52.75	— 52.25 52.75
Milaano 100 liirat	T. — O. 19.60 M. 20.—	— 19.60 20.—	— 19.60 20.—	— 19.60 20.—	— 19.60 20.—	— 19.60 20.—	— 19.60 20.—
Praha 100 cehh. kr.	T. — O. 11.10 M. 11.30	— 11.10 11.30	— 11.10 11.30	— 11.10 11.30	— 11.10 11.30	— 11.10 11.30	— 11.10 11.30
Viin 100 austr. sh.	T. — O. 52.70 M. 53.30	— 52.65 53.25	— 52.65 53.25	— 52.65 53.25	— 52.70 53.30	— 52.65 53.30	— 52.65 53.25
Budapest 100 pengot	T. — O. 65.55 M. 66.25	— 65.55 66.25	— 65.55 66.25	— 65.55 66.25	— 65.55 66.25	— 65.55 66.25	— 65.55 66.25
Varssav 100 slotti	T. — O. 41.90 M. 42.70	— 41.90 42.70	— 41.90 42.70	— 41.90 42.70	— 41.90 42.70	— 41.90 42.70	— 41.90 42.70
Kaunas 100 litti	T. — O. 37.05 M. 37.65	— 37.05 37.65	— 37.05 37.65	— 37.05 37.65	— 37.05 37.65	— 37.05 37.65	— 37.05 37.65
Moskva 100 rubla (čekk)	T. — O. 193.— M. 194.50	— 193.— 194.50	— 193.— 194.50	— 193.— 194.50	— 193.— 194.50	— 193.— 194.50	— 193.— 194.50
Danzig 100 guld. nat	T. — O. 72.85 M. 73.45	— 72.85 73.45	— 72.85 73.45	— 72.85 73.45	— 72.85 73.45	— 72.85 73.45	— 72.85 73.45